
kokouskutsu / pöytäkirja

AIKA: 24.09.2012 klo 9.00 -11.00

PAIKKA: Seinäjoki, Mediwest (4 krs. kokoustila)

Harri Jokiranta

~~Anneli Saarinen~~~~Päivi Saukko~~~~Markku Valo~~

Oili Ylihärtilä

~~Maria Liisa Nurmi~~~~Helena Lahtinen~~~~Tarja Palomäki~~~~Reetta Kananoja~~~~Eija Hautamäki~~~~Veli Erkki Wiberg~~

Terhi Järvi

Raili-Helena Kangasluoma

~~Terttu Liisa Talosela~~~~Anne Myllymäki~~~~Marja Liisa Somppi~~~~Anne Ylirinne~~

Tuulikki Mäkinen

Kyllikki Laukkola

Erja Heikinniemi

Kirsi Koski-Säntti

~~Esko Kiviniitty~~~~Tarja Seppälä~~

Päivi Rinne

Timo Toikko

~~Marjatta Jokisuu~~~~Ulla Lassila~~~~Marko Rossinen~~~~Timo Haapoja~~~~Jaana Palmu~~~~Jouni Nummi~~~~Marjut Mäki-Torkko~~~~Teemu Puolijoki~~~~Kirsti Svahn~~

Arto Rautajoki

Anne Saarijärvi (esitt./siht.)

ASIAT:

1§ Kokouksen avaus

2§ Esityslistan hyväksyminen

3§ Pöytäkirjan tarkistaminen

4§ Tiedotusasiat

- ajankohtaista lainsäädännöstä ja sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta

5§ Väli-Suomen linjauksia ja keskustelua Etelä-Pohjanmaan alueelle valmisteltavista Kaste – hankkeista

6§ Sosiaalihuoltolain pääpiirteittäinen esittely, Arto Rautajoki ja Etelä-Pohjanmaan alueellisen ohjausryhmän kommentointi (linkki: <http://www.stm.fi/julkaisut/nayta/-/julkaisu/1823395>)

7§ Muut asiat

8§ Seuraava kokous

9§ Kokouksen päättäminen

1 § Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.10.

2§ Esityslistan hyväksyminen

Esitys: Hyväksytään kokouskutsun asialista kokouksen esityslistaksi

Käsittely: Esitetään hyväksyttäväksi, mutta tiedotusasioihin lisätään uusina asioina Sosiaalipäivystys sekä Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Etelä-Pohjanmaalla, joista on uutta tiedotettavaa.

Listalta on lisäksi poistettu Pohjoismaisen erityistehtävän tilanne, josta tiedotetaan myöhemmin.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

3§ Pöytäkirjan tarkistaminen

Esitys: Valitaan pöytäkirjan tarkastajat

Käsittely: Edellinen muistio todettiin sähköisesti tarkastetuksi. Ehdotetaan tämän kokouksen muistion tarkastajiksi Oili Ylihärsilää ja Terhi Järveä.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

4§ Tiedotusasiat

ajankohtaista lainsäädännöstä ja sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta

- Pohjalaismaakuntien hyvinvointibarometrin 2012 allekirjoitettu sopimus ja ohjausryhmän kokoonpano, Arto Rautajoki:
 - sopimukset on allekirjoitettu, barometrityöskentelyyn on nimetty pohjalaismaakuntien edustajista ohjausryhmä ja SB tulee YTM Minttu Kuronen-Ojalan toimesta toteuttamaan asiantuntijakyselyn (verkkomuoto) ja sen pohjalta analysoidun barometritutkimuksen ajalla 1.10.12–30.6.2013. Tutkimusraportti tulee luonnosvaiheeseen 5/2013 ja lopullinen versio valmistuu 8/2013 aikana.
- Sosiaalialan osaamiskeskusten tulevaisuuden tehtäviä valmistelevan työryhmän toimeksianto ja kokoonpano:
 - Arto kertoi, että työryhmän tarkoituksena on miettiä ehdotusta sosiaalialan osaamiskeskusten tehtävistä suhteessa ja yhteydessä perusterveydenhuollon yksiköiden tehtäviin, mutta se pitää sisällään nopealla aikataululla myös sote -rakenteen pohtimisen eli osaamiskeskustoiminnan asettumisen osaksi palvelurakenteita. Työryhmässä on mukana osaamiskeskusten johtajia, lisäksi mm. alueellisilta johtoryhmiltä pyydetään kommentteja. 28.11.2012 STM järjestää yhteisen tilaisuuden Sosiaalialan osaamiskeskusten hallitusten ja johtoryhmien puheenjohtajien/jäsenten, osaamiskeskusjohtajien ja STM:n kanssa. Tässä työkokouksessa SONet BOTNIAa edustavat Harri Jokiranta, Seinäjoen kaupunki; Jussi Salminen, Kokkolan kaupunki ja Arto Rautajoki, SONet BOTNIA.
 - tiedusteltiin SeAMKin näkemystä siitä, onko koulutus- ja tutkimusrakenteen kanssa käyty vastaavia keskusteluja? Päivi Rinteen mukaan vain hajanaisesti, eikä mm. valtakunnallisessa amk-verkostossa ainakaan toistaiseksi ole käsitelty asiaa yhteisesti.
 - todettiin, että meneillään on samanaikaisesti mm. järjestämislaki- ja SHL- valmistelut, jotka entisestään vaikuttavat tilanteeseen; nyt tärkeintä olisi pohtia, mitä sijoittuu erään, mikä on työnjako, miten lähipalvelut turvataan eli mikä kehittämisrakenteessa on erä- ja perustason suhde.
 - aikataulullisesti työryhmä työstää vielä syyskuun aikana toiminnallisia rajanvetoja ja lisäksi sosiaalihuollon puolella pieni työryhmä valmistelee esitystä sosiaalihuollon erityispalvelujen osalta
 - syksyn aikana on tiettävästi tulossa tilaisuus Tampereelle (sis. rakenneteeman ja Kasteen- mukana ministerit Risikko, Guzenina-Richardson ja Räsänen); sovittiin Arton välittävän tästä kootusti tarkempaa kutsua EP:n alueelliselle ohjausryhmälle, samoin kuin 29.10. 12 Härmässä järjestettävästä SONet BOTNIA:n omasta palvelurakennemuutostilaisuudesta sekä 3.12.12 Vaasassa pidettävästä Kaste -tilaisuudesta.
- Sosiaalityön alueellinen opetus- ja tutkimuslinikkatoiminta, Seinäjoen kaupungin edustaja Harri Jokiranta ja Anne Saarijärvi: tavoitteena on sosiaalityön oppiaineen integrointi alueelle siten, että alkuvaiheessa Tampereen yliopisto ja Seinäjoen kaupunki ovat fokuksessa. Alueklinitat verkostona - hankkeeseen Seinäjoelle valittu YTM Maija-Liisa Pajula käynnistää em. opetus- ja tutkimuslinikkarakenteen ylösrakentamista aikavälillä 1.11.2012–31.3.2013 (vastaava kehittämistyö käynnistynyt myös Porin ja Tampereen hankkeissa). Toiminnan tavoitteena on sosiaalityön tutkijoiden ja tutkimuksen yhteensaattaminen. Valmisteilla on Seinäjoen kaupungin

sosiaalityön näkökulmasta laadittava tutkimusohjelma (sis. mm. tietotuotanto, tiedonvälitys, vaikuttamistoiminta, kehittämistarpeiden muutokset jne.). Sosiaalityötä pyritään sisällyttämään mukaan tutkimusprosesseihin. Käytännössä alkuvaiheessa kaupungin sosiaalityöntekijät seuraavat ajankohtaista tutkimustoimintaa säännöllisissä meetingeissään, tavoitteena ns. ad hoc -tutkimustoiminta. Seinäjoki myös tukee loppuvaiheen opiskelijoitaan. Seuraavassa vaiheessa kehittämistyöhön kutsutaan mukaan maakunnallisia toimijoita mm. Etelä-Pohjanmaan maakuntaliitto, EpsHP sekä SeAMK. Tällöin opetus- ja tutkimuslinikkatoiminta tilaisuuksineen mahdollisesti levitetään myös laajemmin maakunnan sosiaalityön toimijoiden ja -alan ulottuville mm. sosiaalisen median ratkaisuja hyödyntäen (esim. SeAMKin Ari Haasion tuki) tai kasvokkain kokoontumisissa. Toiminnan etenemisestä tiedotetaan jatkossakin SB:n alueellisen ohjausryhmän jäsenille.

- Monikulttuurisen työn osaamiskeskus, Anne Saarijärvi.
- tiedotettiin virallisesti Kotouttamisen osaamiskeskus -nimeä käyttävän kehittämistoiminnan käynnistymisestä osaamiskeskusten yhteistyönä. Taustalla on 1.9.2011 voimaantullut kotouttamislaki, joka toi uudenlaisia välineitä kotoutumisen tukemiseen ja laajensi kotouttamisen piiriin kuuluvien kohderyhmää. Toiminnan tavoitteena on tukea kotouttamispolitiikan toimeenpanoa kotoutumislain ja valtion kotouttamisohjelman mukaisesti. Selvitystä varten kuultiin laajasti mm. kotouttamistyöhön osallistuvien toimijoiden edustajia sekä maahanmuuttajayhdistysten edustajia. Selvityksen perusteella kunnissa on tarvetta paitsi vaikuttavuudelle ja tehokkuudelle, myös täydentävälle informaatio- ja verkosto-ohjaukselle. Ratkaisumallina ollaan perustamassa valtakunnallista yksikköä eli kotouttamisen osaamiskeskusta täydentäjänä paikalliset/alueelliset verkostot. (ks. tarkemmin diat). Keskusteltiin laajasti siitä, että kotouttaminen ei ole pelkästään sosiaalihuollollinen tema, vaan koko kunnan yhteinen asia, jotta vältetään mm. stigmatisoinnilla. Lisäksi ohjausryhmä kritisoi kotouttamis -käsitteen käyttöä ja preferoisi sen sijaan monikulttuurisuuden. Arto kertoi, että kyseessä on ylhäältä päin usean ministeriön toimesta aloitteen saanut kehittämistoiminta ja lupasi viedä palautetta eteenpäin.
- Selvitys sosiaalihuollon henkilöstöstä Pohjanmaan maakunnissa (ks. tiivistelmä liitetiedostosta); -ohjausryhmän jäsenet olivat saaneet tutustuttavakseen etukäteen selvityksen yhteenvedon (raporttia ei ollut tarkemmassa käsittelyssä kokouksessa, sillä selvityksen tekijää ei ollut saatu kutsuttua tähän kokoukseen). SeAMKin Päivi Rinne kritisoi selvitystä käsitteistöltään epäselväksi ja kokonaisvaltaaan puutteelliseksi. Hän kysyi, olivatko tilaajat tyytyväisiä tulokseen, joka ei varsinaisesti tuonut uutta tietoa, vaan keskittyi itsestäänselvyyksiin. Arto Rautajoki toi esiin, että kyseessä ei ole tutkimus, vaan ad hoc -tyyppinen selvitys, jota sosiaalityöntekijätilanteen selvittämiseksi valtakunnallisesti tarvittiin. Osaamiskeskukset ottivat alueillaan vastuun tehtävän suorittamisesta. Valtakunnallisesti ei ollut minkään organisaation tiedossa kuntien pätevien sosiaalityöntekijöiden määrää suhteessa virkoihin. Rautajoki taustoitti nopeasti keväällä toteutetun Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus POSKE:n lomakepohjaan perustuneen tilannekartoituskyselyn fokuoituneen lastensuojeluun ja aikuissosiaalityöhön (pätevyydet ja mitoitus). Sosiaaliohjaajien tilanteeseen oli keskitytty vähemmän, koska oli tiedossa, että sosiaaliohjaajatilanne alueella on ammattikorkeakoulutuksen vuoksi hyvä. Todettiin, että selvitys on kokonaisuudessaan tulossa myöhemmin SB:n nettisivuille, jolloin siihen voi tutustua tarkemmin.
- Sosiaalipäivystys, Harri Jokiranta; -Seinäjoelle on perustettu Sosiaalipäivystysyksikkö, jonka työntekijänä on aloittanut 3.9.12 Pirjo Vainionpää. Lisäksi keskukseseen on valittu kaksi muuta työntekijää, jotka aloittanevat 1.11.12 työskentelynsä. Sosiaalipäivystyskeskuksen toiminnan käynnistyessä täysipainoisesti maakunnassa voidaan luopua tämänhetkisestä varallaolosysteemistä, mutta sosiaalityön päällikkö Päivi Saukon välittämänä terveisinä kuntiin on, että aikavälillä 8.10.–29.10. yhä tarvitaan vapaaehtoisia sosiaalipäivystäjiä mukaan. Kuntien kanssa laaditaan parhaillaan sopimuksia; Seinäjoki osallistuu kuluihin 50%:sti, muu osa tulee kunnilta.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Etelä-Pohjanmaalla, Harri Jokiranta; -Paula Risikon 20.8. 12 tekemästä aloitteesta EpsHP on kutsunut koolle 24.9.12 toimintansa käynnistävän työryhmän selvittämään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä Etelä-Pohjanmaalla. Työryhmän tehtäväksi on pohtia mm. seuraavia kysymyksiä: mitkä palvelut kuuluvat sote -alueelle, mitkä erään, millä kriteereillä sote -alueen sisällä jaetaan lähipalvelut/alueellisesti keskitettävät palvelut, toteutetaanko sote -alue vastuukunta-, kuntayhtymä-

vai jollakin muulla mallilla, missä laajuudessa palvelujen tuottamisvastuu tulee olemaan ja millainen organisaatio alueelle tulee. Selvityshenkilöksi on tulossa Anna-Kaisa Pusaa ja työryhmä tulee antamaan ehdotuksensa Epshp:n hallitukselle jo 10.12.12 mennessä (17.12.12 Epshp:n hallituksen käsittely ja jatkotoimenpiteistä päättäminen). Ohjausryhmä pohti keskusteluissaan mm. työryhmän ja kunnallisen päätöksenteon suhdetta, työryhmän statusta ja tahtotilan legitimoinnin tapaa ko. prosessissa.

5§ Väli-Suomen linjauksia ja keskustelua Etelä-Pohjanmaan alueelle valmisteltavista Kaste – hankkeista

Esitys: Tiedotetaan ja keskustellaan Kaste -hankkeiden valmistelujen etenemisestä maakunnassa.

Käsittely: Väli-Suomen Kasteen alueellinen johtoryhmä ja nykyisten Kaste -hankkeiden johtajat (Kasperin Juha Luomala, Välittäjän Juha Ahonen ja SOS-hankkeen Päivi Krook) ovat ehdottaneet 10/ 2013 myös EP:llä päättyvien (Ella, Välittäjä) hankkeiden hyvien käytäntöjen sisällyttämisestä soveltuvin osin ainoana alueelta ns. jatkovalmisteluun menevän aikuissosiaalityön SOS – hankkeen kehittämissisällöiksi. Toisena uutena aihiona Etelä-Pohjanmaalla kartoitetaan SB:n toimesta rajatun lastensuojelu -hankevalmistelun käynnistämistä. Anne Saarijärvi esitteli ohjausryhmälle tähänastisia keskusteluja ja kehittämissisältöjä (ks. tarkemmin diat). Keskustelun pohjalta ei päästy niinkään tavoitteeksi asetettuun sisältöjen tarkentamiseen, mutta keskustelussa täsmennettiin mm. suunnittelutyöryhmästä vielä puuttuvien jäsenten nimeämisiä SOS –jatkohankkeen osalta).

Lastensuojelun mahdollisen uuteen hankevalmisteluun on resursoitu 1 tt/maakunta. Sen sisältöideoita EP:ltä oli tullut SB:aan vain muutamia. Todettiin, että sekä alkuarviointia että sijaishuoltoa on jo maakunnassamme viime vuosina kehitetty (Lastensuojelun avohuollon ja perhetyön kehittämisyksikköhanke 2007–2009, sijaishuollon kehittämiseen keskittynyt EpSi -hanke 2006-2008). Nykyisessä Ellassa on lisäksi hyvin esillä varhainen vaihe ja tästä syystä lastensuojelulle suotaisiin mielellään oma hankkeensa.

Alkuarviointiin koetaan olevan maakunnassamme kehitettävissä muinkin keinoin mm. hyödyntämällä nykyisen Ella -hankkeen moniammatillista tiimityöskentelyä. Lastensuojelua todettiin voitavan kehittää myös aikuissosiaalityön SOS -hankkeen kautta. Vaikka alkuarviointia pidetään tärkeänä interventiona perheelle, nyt käydyssä keskustelussa toisaalta kehittämisen sisällöiksi EP:ltä ehdotettiin sen sijastaa nostettavaksi muita lastensuojelun arjesta kumpuavia ja kehittämistä vaativia sisältöjä konsultaatiotyypillisesti (mm. lastensuojelun sosiaalityön rooli juridisoitumisen ja medikalisaation paineissa.). Uuden hankkeen kehittämistyö voisi tällöin tuoda konsultaatiotyypillisesti ulkopuolista tukea ja apua kuntien lastensuojeluun, mutta samalla sen yhteydessä olisi mahdollista selvittää ja tarkentaa kehittämistarpeita mahdollisesti myöhemmin haettavaan laajempaan hankkeeseen.

Päätös: SOS -hankevalmisteluja jatketaan SONet BOTNIAn ja suunnittelutyöryhmien yhteistyönä. Anne Saarijärvi edustaa SB:aa 5.10. 12 Tampereella pidettävässä Väli-Suomen yhteisen lastensuojelu -hankkeen suunnittelutyöryhmässä EP:n terveisin ja jatkotyöskentelyä jatketaan hankevalmistelun edetessä.

6§ Sosiaalihuoltolain pääpiirteittäinen esittely, Arto Rautajoki ja Etelä-Pohjanmaan alueellisen ohjausryhmän kommentointi

Esitys: Kehitysjohtaja Arto Rautajoki esittelee tilannetta. (Ohjausryhmälle on toimitettu etukäteen linkki lainsäädännön uudistamistyöryhmän loppuraporttiin).

Käsittely: Yhteinen käsittely siirtyy aiheen laajuuden vuoksi seuraavaan kokoukseen. Ohjausryhmän jäsenet voivat kuitenkin halutessaan kommentoida sisältöjä Arto Rautajoelle 15.10.2012 mennessä sähköisesti.

Päätös: Merkitään tiedoksi.

7§ Muut asiat

Tulevia tilaisuuksia Etelä-Pohjanmaalla:

- **SB:n alueellisen tietotuotannon ylimaakunnallinen kehittäjäryhmä** 25.9.12 Kokkola
- **SB:n alueellisen tietotuotannon EP:n kehittäjäryhmä**, Seinäjoki 4.10.12
- **Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutos:** SONet BOTNIAn, Seinäjoen, Kokkolan ja Vaasan kaupunkien yhteisesti järjestämä Palvelurakennemuutoksen esittely- ja keskustelutilaisuus 29.10 klo 11.30 -15.30 Härmän kuntokeskuksessa (Lakeussali). Mukana palvelurakennemuutoksen valtakunnallisia asiantuntijoita mm. sosiaali- ja terveysministeriöstä, Arto Rautajoki.
- **Sosiaalialan tiedonhallinnan kehittäminen: yhteistyö THL:n ja sosiaalialan osaamiskeskusalueen kanssa**, Etelä-Pohjanmaan alueellinen sosiaalialan tiedonhallinnan kehittämistä kartoittava ja suuntaava kehittämistilaisuus, THL:n tieto-osaston / Oper-yksikön asiantuntijat jalkautuvat Seinäjoelle Mediwestiin yhteistyössä SONet BOTNIAn kanssa torstaina 22.11. klo 9.00 -14.30, Mediwestin auditorio.

8§ Seuraava kokous
Esitys: Kokousajankohta sovitaan sähköisesti doodlen välityksellä loppuvuoteen.
Käsittely: Merkitään tiedoksi.
Päätös: Merkitään tiedoksi.

9§ Kokouksen päättäminen
Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.18.